Разовій спеціалізованій вченій раді
ДФ 134.073.2026
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова

ВІДГУК

офіційного опонента Свидрук Ірени Ігорівни,
доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту
Львівського торговельно-економічного університету,
на дисертаційну роботу Олійника Вадима Валентиновича
«Інтегральна якість управлінського капіталу в умовах
технологічної сингулярності»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент»

1. Актуальність дисертаційного дослідження

Сучасний етап розвитку менеджменту характеризується одночасним посиленням технологічної динаміки, цифровізацією управлінських процесів, поширенням систем штучного інтелекту та зростанням ролі знань як стратегічного ресурсу організацій. За таких умов конкурентні переваги дедалі менше визначаються лише доступом до матеріальних ресурсів і дедалі більше залежать від спроможності управлінців швидко осмислювати складні зміни, інтегрувати різнорідні знання, забезпечувати інноваційність, адаптивність і стратегічну результативність організацій.

У цьому контексті обрана Олійником Вадимом Валентиновичем тема дисертації є актуальною як у теоретичному, так і в прикладному вимірах. Автор зосереджується на управлінському капіталі не як на простій сукупності знань, досвіду та компетентностей менеджерів, а як на системному ресурсі, якість якого формується через взаємодію професійної підготовки, управлінської культури,

мотивації до розвитку, інноваційної спроможності, цифрової адаптивності та стратегічного мислення.

Важливою перевагою постановки проблеми є прагнення поєднати мікро-, мезо- та макрорівні аналізу. У роботі простежується логіка переходу від первинної менеджерської освіти і професійної управлінської компетентності до інтегральної якості управлінського капіталу, далі — до його конкурентоспроможності, стратегічної результативності організації та конкурентоспроможності економіки. Такий підхід розширює традиційне трактування управлінського капіталу та дає можливість розглядати його як один із чинників системного розвитку соціально-економічних утворень.

Актуальність дослідження посилюється тим, що технологічні зміни відбуваються швидше, ніж оновлюються усталені моделі професійної підготовки й розвитку управлінських кадрів. Тому запропонований у дисертації акцент на безперервному навчанні, адаптаційній підготовці менеджерів, розвитку інтегральних компетентностей і використанні потенціалу штучного інтелекту відповідає сучасним запитам практики менеджменту.

Отже, дисертаційне дослідження Олійника В. В. присвячене своєчасній науковій проблемі, має чітко виражену управлінську спрямованість і відповідає предметному полю спеціальності 073 «Менеджмент».

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Структура дисертації є логічною та підпорядкованою поставленій меті. Робота складається зі вступу, трьох взаємопов'язаних розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Послідовність викладу дозволяє перейти від теоретичного осмислення категорії інтегральності та сутності управлінського капіталу до питань професіоналізації менеджменту, а надалі - до дослідження

конкурентоспроможності управлінського капіталу в умовах технологічної сингулярності.

У першому розділі автор формує концептуальне підґрунтя дослідження, розкриває інтегральність як системоутворюючий принцип менеджменту, уточнює зміст поняття «інтегральна якість управлінського капіталу» та аргументує домінантну роль управлінського капіталу в системі інтегрального менеджменту. Позитивним є те, що категоріальний апарат розглядається не ізольовано, а у взаємозв'язку з професійною компетентністю, інноваційністю, адаптивністю, культурою та результативністю управлінської діяльності.

Другий розділ має виразну науково-прикладну спрямованість. У ньому розроблено адаптивну модель професіоналізації менеджменту в Україні, обґрунтовано роль первинної менеджерської освіти та розкрито зміст адаптаційного навчання управлінських кадрів. Автор переконливо пов'язує якість управлінського капіталу з безперервністю професійного розвитку, а професіоналізацію менеджменту трактує як процес, що має охоплювати освіту, практичний досвід, корпоративне навчання, цифрові інструменти та інституційне середовище.

У третьому розділі сформовано факторний підхід до конкурентоспроможності управлінського капіталу, розкрито мотиваційний контекст його інноваційного розвитку та запропоновано багаторівневу інтегральну модель конкурентоспроможності. Саме цей розділ концентрує ключові результати дослідження, оскільки поєднує індивідуальні характеристики управлінця з організаційною результативністю та ширшим економічним ефектом.

Методологічна база дослідження включає системний та інтегральний підходи, аналіз і синтез, узагальнення, порівняльний та структурно-функціональний аналіз, факторний підхід, моделювання, абстрагування, логічне узагальнення, графічний і табличний методи. Їх застосування загалом відповідає

переважно теоретико-концептуальному характеру дисертації та забезпечує узгодженість між поставленими завданнями й одержаними результатами.

Висновки до розділів і загальні висновки кореспондують із метою та завданнями дослідження. Наукові положення викладено послідовно, а практичні рекомендації випливають із запропонованих моделей професіоналізації, мотиваційного розвитку та формування конкурентоспроможності управлінського капіталу. У сукупності це дає підстави оцінити ступінь обґрунтованості основних положень дисертації як належний.

3. Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертації полягає в розвитку теоретико-методологічних засад формування інтегральної якості управлінського капіталу та в обґрунтуванні її зв'язку з конкурентоспроможністю управлінського капіталу й стратегічною результативністю організацій.

До найбільш вагомих результатів, які мають ознаки наукової новизни, доцільно віднести обґрунтування багаторівневої інтегральної моделі конкурентоспроможності управлінського капіталу, що поєднує шість послідовних рівнів: первинну менеджерську освіту, професійну управлінську компетентність, інтегральну якість управлінського капіталу, конкурентоспроможність управлінського капіталу, стратегічну результативність організації та конкурентоспроможність економіки.

Заслуговує на увагу авторське трактування інтегральної якості управлінського капіталу як системоутворюючої характеристики професійного менеджменту. Це дозволяє змістити акцент з оцінювання окремих характеристик менеджера на оцінювання їхньої взаємодії та синергії, що є методологічно продуктивним для дослідження складних управлінських систем.

Певну наукову цінність має концептуальна логіка переходу від інтегральності менеджменту до інтегральної якості управлінського капіталу, далі

— до його конкурентоспроможності та стратегічної результативності. Важливим є також розвиток положень щодо адаптаційного навчання управлінських кадрів, професіоналізації менеджменту, мотивації професійного розвитку та використання потенціалу штучного інтелекту в управлінських командах.

Отримані результати взаємопов'язані та утворюють цілісну авторську концепцію, в якій інтегральна якість управлінського капіталу виступає центральною ланкою між професійною підготовкою менеджера та стратегічними результатами організації.

4. Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, та дотримання академічної доброчесності

Основні результати дисертаційного дослідження висвітлено у 16 наукових працях загальним обсягом 7,88 друкованого аркуша, з яких особистий внесок здобувача становить 7,13 друкованого аркуша. Серед них 7 публікацій у наукових фахових виданнях України та 9 публікацій апробаційного характеру.

Тематика публікацій послідовно відображає основні змістові блоки дисертації: професіоналізацію менеджменту, інтегральний менеджмент, мотиваційний контекст розвитку управлінського капіталу, інтегральну підготовку управлінських кадрів, базові концепти інтегральної якості та факторну природу конкурентоспроможності управлінського капіталу. Це свідчить про належну апробацію основних положень дослідження.

У роботах, підготовлених у співавторстві, окреслено особистий внесок здобувача. За змістом дисертації, характером викладу та оформленням посилань на використані джерела робота має ознаки самостійного наукового дослідження. Очевидних ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації під час опрацювання тексту дисертації не виявлено.

5. Практичне значення одержаних результатів

Практична цінність дисертації визначається можливістю використання її положень у системі менеджерської освіти, професійного розвитку управлінських кадрів, корпоративного навчання та оцінювання управлінської компетентності. Запропоновані автором підходи можуть бути використані під час оновлення освітніх програм зі спеціальності 073 «Менеджмент», розроблення програм безперервного професійного навчання, формування інноваційних управлінських команд та оцінювання інтегральної якості управлінського капіталу.

Практичне значення підтверджується впровадженням окремих результатів дослідження в діяльності ТОВ «ТЕКО-ТРЕЙД», СТОВ «Нива», ТОВ «САН ЛАЙТ», а також у навчальному процесі економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Зокрема, використано матрицю оцінювання професійної компетентності, елементи багаторівневої моделі конкурентоспроможності управлінського капіталу та методичні рекомендації щодо формування інтегральних компетентностей управлінського персоналу.

Важливим є потенціал практичного застосування результатів у середовищі, де менеджерам необхідно поєднувати професійні знання з цифровою компетентністю, аналітичним мисленням, здатністю працювати зі штучним інтелектом, лідерством та адаптивністю. Це підвищує прикладну значущість дисертації для сучасних організацій.

6. Ідентичність тексту анотації та основних положень дисертації

Анотація дисертації коректно відображає її мету, об'єкт і предмет дослідження, основні результати, наукову новизну та практичне значення. Ключові положення щодо інтегральної якості управлінського капіталу, ролі менеджерської освіти, професіоналізації, мотивації розвитку,

конкурентоспроможності та багаторівневої інтегральної моделі узгоджуються зі змістом основної частини дисертації.

Суттєвих змістових розбіжностей між анотацією та основними положеннями дисертаційної роботи не виявлено. Анотація є достатньо інформативною та відображає логіку авторського дослідження.

7. Зауваження та дискусійні положення до дисертації

1. У роботі запропоновано низку моделей і факторних конструкцій, однак їх операціоналізація могла б бути подана детальніше. Зокрема, для інтегральної якості управлінського капіталу доцільно було б чіткіше визначити систему вимірюваних індикаторів, правила нормування, можливі вагові коефіцієнти та алгоритм формування інтегральної оцінки. Це створило б кращі передумови для кількісної перевірки авторських положень і порівняння управлінських команд або організацій.

2. Поняття «технологічна сингулярність» посідає центральне місце у назві та логіці дослідження, проте межі його застосування в менеджменті доцільно було б конкретизувати. Наукову дискусію посилило б розмежування технологічної сингулярності, прискореної цифрової трансформації та загальної технологічної турбулентності, а також визначення ознак або сценарних критеріїв, за яких управлінське середовище можна вважати таким, що наближається до сингулярного.

3. Багаторівнева модель передбачає послідовний перехід від первинної менеджерської освіти до конкурентоспроможності економіки. Такий зв'язок є концептуально переконливим, однак потребує більш виразного опису проміжних причинно-наслідкових механізмів, часових лагів і зовнішніх факторів. Зокрема, доцільно було б показати, яким чином інституційне середовище, галузева структура, доступ до технологій і якість корпоративного

врядування можуть посилювати або послаблювати трансформацію управлінського капіталу в макроекономічний результат.

4. Розкриваючи потенціал штучного інтелекту для розвитку управлінських команд і професійної компетентності, автор переважно акцентує на його позитивних можливостях. Водночас окремого розгляду заслуговують ризики використання ШІ в менеджменті: якість та конфіденційність даних, алгоритмічні упередження, пояснюваність рекомендацій, кібербезпека, розподіл відповідальності між людиною та інтелектуальною системою. Включення такого контуру «відповідального ШІ» зробило б концепцію інтегральної якості більш завершеною.

5. Практичні впровадження підтверджують прикладний потенціал запропонованих підходів, однак подальшого розвитку потребує питання їх масштабованості та галузевої переносимості. Було б корисно чіткіше визначити, які елементи моделі є універсальними, а які мають адаптуватися до розміру організації, форми власності, рівня регульованості галузі та зрілості цифрової інфраструктури. Окремий інтерес становило б довготривале відстеження результатів упровадження за заздалегідь визначеними показниками.

Наведені зауваження мають переважно дискусійний і рекомендаційний характер, окреслюють можливі напрями подальшого розвитку авторської концепції та не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

8. Висновок про відповідність дисертації вимогам

Дисертаційна робота Олійника Вадима Валентиновича «Інтегральна якість управлінського капіталу в умовах технологічної сингулярності» є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому одержано нові наукові результати щодо формування інтегральної якості управлінського капіталу, професіоналізації менеджменту та забезпечення конкурентоспроможності управлінського капіталу в умовах технологічних трансформацій.

За актуальністю, змістом, рівнем наукової новизни, теоретичним і практичним значенням, ступенем обґрунтованості положень та повнотою їх апробації дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Олійник Вадим Валентинович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Офіційний опонент
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту
Львівського торговельно-економічного
університету Ірена СВИДРУК

ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ • ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ • УКООПСПІЛКА №01597980

Підпис Свидрук ЗАВІРЯЮ
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ
ЛТЕУ
" ___ " _____ 20___ р.